

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА.

Видається з 1933 р.

№ 7 (1780).

16 ЛЮТОГО 1990 РОКУ.

Ціна 2 коп.

опубліковано
проект
ЦК КПРС
до ХХVІІІ
з'їзду партії
запрошуємо
читачів
до його
обговорення

Знайомимо з кандидатами

ВАСИЛЬЄВ АНАТОЛІЙ СЕМЕНОВИЧ

кандидат у народні депутати Української РСР по Приморському виборчому округу № 298. Висунутий Одеським відділом Фонду соціальної допомоги імені доктора Гааза.

Народився 1938 року в селі Троїцькому Любашівського району Одеської області в сім'ї колгоспника. Закінчивши середню школу, працював у колгоспі. З 1958 по 1961 рік служив в армії. Пройшов шлях від рядового до кореспондента окружної газети «Пограничник».

Згодом вчився на вечірньому відділі юридичного факультету ОДУ, працюючи теслярем у порту. В 1967 році А. С. Васильєва взяли на посаду наукового працівника до лабораторії соціально-правових досліджень. З 1970 року він на викладацькій роботі. Захистивши в 1972 році кандидатську дисертацію, став старшим викладачем кафедри державного й адміністративного права. В 1975 році проходив у США курс наукового стажування в школі бізнесу. В 1989 році захистив докторську дисертацію. У жовтні 1987 року обраний деканом юридичного факультету. Завідує кафедрою адміністративного права й управління. Автор цілої низки наукових праць з проблем управління. Голова правління Одеського товариства юристів, член прав-

ління Фонду соціальної допомоги імені доктора Гааза, помічник народного депутата СРСР, члена Верховної Ради СРСР І. П. Зелінського.

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА А. С. ВАСИЛЬЄВА (тези)

Загальний принцип — всебічне сприяння прогресивним силам у боротьбі за соціальне оновлення і розвиток нашого суспільства.

З цією метою кандидат обстоює:

- реальний політичний і економічний суверенітет України в складі СРСР;
- створення економічної системи, що ґрунтується на різноманітності форм власності, — аж до державної, муніципальної, власності громадських організацій, трудової приватної, особистої і змішаної;
- політичний плюралізм, в умовах якого авторитет Комуністичної партії утверджується реальними справами її членів;
- ухвалення нової Конституції УРСР, створеної на демократичних засадах у відповідності до міжнародних угод та

конвенцій про права і свободи людини;

— практичну реалізацію ідеї будівництва правової держави і забезпечення фактичної рівності всіх громадян перед законом;

— національне відродження українського народу, його мови й культури в умовах вільного розвитку інших національностей, що живуть на території УРСР;

— орієнтацію народногосподарського комплексу Одеської області на активну участь у міжнародному розподілі праці й інтеграції виробничо-господарської діяльності із зарубіжними країнами з огляду на особливості її зовнішньоекономічних зв'язків та економіко-географічного положення (з перспективою створення вільної економічної зони);

— реалізацію науково опрацьованих екологічних програм, у тім числі в Одесі та Одеській області, на основі впровадження ресурсозберігаючих технологій, твердого контролю за виконанням планів будівництва очисних споруд, проведення науково обґрунтованої політики меліорації земель, охорони надр, лісів і вод разом з басейном Чорного моря;

— реалізацію медичних і соціальних програм у згоді з духом і суттю руху милосердя.

РОМАНОВ ЮРІЙ СЕРГІЙОВИЧ,

кандидат у народні депутати Української РСР по Жовтневому виборчому округу № 294, висунутий пленумом Співки наукових та інженерних товариств СРСР

Народився 1939 року в Москві, росіянин, член КПРС. З 1945 року проживає в Одесі. Закінчив Одеський державний університет і вечірній факультет Одеського електротехнічного інституту зв'язку. Кандидат фізико-математичних наук. З 1961 року працює в університеті — асистент, науковий працівник, завідувач відділом дослідження перемінних зірок Астрономічної обсерваторії, член Міжнародної астрономічної спілки, голова громадського міжгалузевого комітету охорони навколишнього середовища Одеського обласного правління Співки наукових та інженерних товариств СРСР.

Брав участь у роботі експертних комісій з проблем розміщення Одеської АТЕЦ, хімічного заводу, ТЕЦ-2, інших небезпечних підприємств у регіоні, а також в оцінці екологічної обстановки в Одеській області на запит Ради Міністрів СРСР. При цьому займав принципову позицію, що ґрунтується на засадах громадянськості й професійної компетентності.

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА Ю. С. РОМАНОВА

має п'ять основних напрямків, пріоритетним з яких є:

- забезпечення охорони навколишнього середовища і збереження умов для життя сучасного та наступних поко-

ЕКОЛОГІЧНИЙ НАПРЯМОК

Збереження нормальної життєдіяльності населення Північно-Західного Причорномор'я та сусідніх регіонів; захист Дністровського басейну, Чорного моря, заповідних територій, земельних, водних та атмосферних ресурсів, пам'яток культури й архітектури; відновлення і збереження рекреаційних умов регіону; підвищення якості питної води. Особлива увага — екологічній освіті населення і спеціалістів, забезпеченню утилізації промислових і побутових відходів, посиленню контролю за станом навколишнього середовища, створенню системи паспортизації сільськогосподарських і промислових виробництв, розвитку екологічних державних нормативів і стандартів з огляду на взаємодію різних факторів забруднення, співробітництву й обмінові досвідом з іншими регіонами країни, перепрофілювання екологічно неблагополучних підприємств.

ПРАВОВИЙ НАПРЯМОК

Розв'язання екологічних питань в умовах реальної самостійності місцевих Рад, здійснення принципів правової держави як для окремих громадян, так і для регіонів, підприємств та організацій. На першому етапі добиватися точного додержання вже наявних державних нормативів і

законів, а далі розвивати їх на засадах зміцнення соціалістичної демократії, реалізації політичних реформ і розвитку гласності.

СОЦІАЛЬНИЙ НАПРЯМОК

Підвищення рівня життя; захист інтересів дітей і жінок, ветеранів війни і праці, пенсіонерів, молоді, окремих сімей; збереження, реконструкція і розвиток житлового фонду та медичних установ; створення умов для гуманітарного й фізичного виховання та освіти підростаючого покоління; введення високоорганізованих систем громадського транспорту і зв'язку, комунального господарства, побутового обслуговування населення.

КУЛЬТУРА Й НАУКА

Відродження ролі моральності й духовності, національних культур; розвиток мережі культурно-масових і спортивних споруд; поліпшення умов роботи вузів і наукових установ; підвищення ваги науки в розвитку регіону й республіки.

ЕКОНОМІЧНИЙ НАПРЯМОК

Розвиток регіону має базуватися на основі обчислюваного моделювання й прогнозування з урахуванням взаємодії науки й виробництва, різних сфер життєдіяльності, держбюджетного й госпрозрахункового фінансування, інтересів регіону й республіки, вдосконалення механізму міжнародного технологічного співробітництва, участі трудових колективів і населення в розподілі прибутків і рішеннях про використання екологічних та інших ресурсів у регіональному й державному масштабах.

Нині у студентів четвертого курсу істфаку Вячеслава Єсауленка і Артема Филипенка вкрай напружені дні: їх висунуто кандидатами в народні депутати. Вячеслава — в обласну Раду народних депутатів, Артема — в Центральну районну Раду м. Одеси. Успіху їм у передвибірчій боротьбі.

Фото В. ПАЩУКА.

До читачів «ЗНВ»

У лютому ц. р. будуть проведені відкриті партійні збори для всебічного обговорення проекту Платформи ЦК КПРС до ХХVІІІ з'їзду партії і постанови парткому від 31 січня 1990 року «Про завдання партійної організації Одеського державного університету у зв'язку з підготовкою до ХХVІІІ з'їзду КПРС». Партком сподівається, що комуністи подадуть конкретні пропозиції стосовно розробки нового Статуту КПРС і проекту Платформи ЦК КПРС.

ПАРТКОМ.

ПЕРШІ ЗУСТРІЧІ

8 лютого 1990 року в конференц-залі університету проходила зустріч кандидатів у депутати обласної Ради, зареєстрованих по виборчому округу № 91, з виборцями. Голова окружної виборчої комісії Ю. Н. Анисимов порекомендував їх присутнім. Це — Сергій Васильєвич Козицький, доцент кафедри загальної фізики, Микола Михайлович Саєнко — завідувач кафедри архітектури й містобудування

інженерно-будівельного інституту. Не було на зустрічі лише третього кандидата по названому виборчому округу — завідувача кафедрою державного права й радянського будівництва Марка Пилиповича Орізиха, який того дня перебував у відрядженні.

Кандидати в народні депутати обласної Ради ознайомили виборців зі своїми передвибірними програмами, відповіли на запитання.

Знайомимо з кандидатами

КОЗИЦЬКИЙ СЕРГІЙ ВАСИЛЬОВИЧ,

кандидат у депутати Одеської обласної Ради народних депутатів по Центральному виборчому округу № 91. Висунутий колективом НДЛ фізики горіння й молекулярних процесів.

Народився 1945 року в місті Острозі Ровенської області. Українець. Кандидат фізико-математичних наук, доцент. Кандидат у члени КПРС.

В 1967 році закінчив фізичний факультет ОДУ, після чого по 1969 рік навчався в аспірантурі.

Трудову діяльність розпочав викладачем фізики в середній школі № 16 міста Одеси, де працював 4 роки. З 1973 року працює в університеті. Був інженером, молодшим і старшим науковим працівником, з 1979 року — доцент кафедри загальної фізики. Нагороджений знаком «Відмінник народної освіти Української РСР».

Одружений, має двох дітей.

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА КАНДИДАТА ПОЛІТИЧНОЇ СФЕРИ

1. Всебічна підтримка точного виконання місцевими органами діючих законів як один з найважливіших елементів створення правової держави.
2. Налагодження конструктивного діалогу з організаціями, що діють у рамках Конституції, забезпечення їх рівноправної участі в громадсько-політичному житті.
3. Широке й своєчасне інформування трудящих області про всі проекти, що пропонуються регіонами, на стадії їх підготовки.

ГОРДОН ЮРІЙ НИКАНДРОВИЧ,

кандидат у депутати міської Ради народних депутатів по Центральному виборчому округу № 234. Висунутий колективом міської лікарні № 4.

Народився 1923 року в місті Одесі, в сім'ї службовця. Член КПРС з 1947 року.

В 1943 році закінчив лікувальний факультет Тбіліського медінституту. Служив в армії. З 1946 року — дільничний терапевт поліклініки № 14 міста Одеси. З 1948 по 1949 рік — заступник головного лікаря поліклініки, з 1949 по 1958 рік — завідувач районним відділом охорони здоров'я, потім — головний лікар міської лікарні № 4, з 1986 року по сьогодні — завідувач приймального відділу лікарні. В 1968 році Ю. Н. Гордону присвоєно почесне звання заслуженого лікаря Української РСР.

В 1966 році захистив кандидатську дисертацію. Віс дослідження в галузі ревматології, є автором 70 друкованих робіт.

Ю. Н. Гордона обирали депутатом Центральної районної Ради, членом виконкому райради, членом Центрального райкому партії. В 1989 році обраний президентом першої на

ГРИГОРЕВСЬКИЙ ІГОР ВОЛОДИМИРОВИЧ,

кандидат у депутати районної Ради по Приморському виборчому округу № 46 м. Одеси. Висунутий колективом факультету РГФ.

Народився 1966 року в місті Одесі в сім'ї робітників. Українець, член ВЛКСМ. Після служби в армії працював кондитером на 5-му Одеському хлібозаводі. Зараз є студентом третього курсу факультету РГФ. Секретар комсомольської організації факультету. Займається спортом. Воротар збірної команди ОДУ з футболу, яхтсмен.

ПЕРЕДВИБОРНА ПРОГРАМА КАНДИДАТА

В разі обрання до Ради народних депутатів має намір:

У СФЕРІ ПОЛІТИЧНОЇ

- добиватися реального повновладдя Рад і цілковитої гласності в їх роботі;
- дбати про суворий контроль за діяльністю органів внутрішніх справ району з боку

4. Ліквідація інституту номенклатури.

5. Цілковита ліквідація всіх привілеїв, пов'язаних з посадами. Пільги лише інвалідам, пенсіонерам, дітям і сім'ям, що живуть поза межею бідності.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СФЕРА

1. Атестація житлового фонду, забезпечення максимальних можливостей переобладнання комунальних квартир в окремі за рахунок бюджетних коштів та з коштів населення. Розширення системи кредитів і розвиток бази будівельно-житлової індустрії.

2. Зниження оплати за комунальні послуги незможливим пенсіонерам завдяки дотаціям з фондів обласної Ради, що їх створюють підприємства області.

3. Забезпечення зайнятості населення, особливо молоді.

4. Регіональна самостійність у рамках республіканського господарювання, створення передумов для формування вільної економічної зони. Пріоритетний розвиток наукоємних виробництв на базі високого науково-технічного потенціалу Одеси.

ЕКОЛОГІЧНА СФЕРА

1. Створення умов для діяльності незалежної громадської експертизи в роботі діючих і планованих підприємств, поси-

лення персональної відповідальності за порушення природоохоронного законодавства.

2. Розробка заходів до забезпечення населення міста й області питною водою, що відповідає санітарним нормам.

3. Впровадження екологічно чистих і безвідходних технологій на підприємствах зі шкідливим виробництвом.

ДУХОВНЕ ЖИТТЯ

1. Збереження історичних обрисів міста й області, їх культурних традицій, розширення зв'язків з країнами Чорноморського та Середземноморського басейнів.

2. Рівноправний розвиток усіх національно-етнічних груп області й забезпечення однакових можливостей для навчання рідною мовою, розширення мережі національних шкіл і національних потоків у вузах, створення економічної бази для реалізації Закону про мови Української РСР.

3. Надання реальних прав і свободи віросповідання та справляння релігійних обрядів.

4. Докорінна реорганізація всіх ланок освіти від дошкільних закладів до вузів: забезпечення можливості вивчення рідної мови, починаючи з дошкільних закладів; організація системи опікунських рад шкіл, що мають широкі повноваження; розширення спеціалізації учнів старших класів; конкурсне обіймання посад викладачів старших класів; орієнтація вузів на забезпечення запитів регіону.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ

1. Добитися, щоб Одеський регіон став економічно чистим (закриття припортового, нафтопереробного й суперфосфатного заводів; заборона будівництва хімкомбінату в Березівці, заходу в Одеський порт суден з радіоактивною сировиною, застосування гербіцидів та надмірного використання мінеральних добрив, які завдають шкоди здоров'ю людей).

2. Ввести диференційовану оплату праці медичних працівників за кінцевим результатом.

3. Добитися ліквідації обмежень у заробітній платі лікарям-пенсіонерам, які ще працюють.

МЕДИЧНИЙ

1. Добитися, щоб медична й соціальна допомога інвалідам, ветеранам війни і праці, самотнім громадянам похилого віку і воїнам, які дістали поранення в афганських подіях, була дійовою.

2. Надати пацієнтові право вільного вибору лікаря і лікування за кордоном.

3. Перехід на систему страхової медицини.

4. Боротьба за усунення морально-етичних деформацій вітчизняного лікування.

них і старих будинків, створення в житлових кварталах дитячих і спортивно-ігрових майданчиків, упорядкування скверів, парків, зон масового відпочинку і пляжів;

— добиватись організації ефективного профілактики правопорушень серед підлітків, передачі центру політичної освіти, який зараз будується, під заклад для занять з дітьми і підлітками;

— однією з найважливіших функцій місцевих Рад вважає контроль за діяльністю райзабезв, підтримку рад ветеранів, товариств інвалідів, різних добровільних організацій;

ПИТАННЯ ЕКОЛОГІЇ

— ввести до перспективного плану розвитку міста і добиватися виконання рішень про винесення поза межі міста екологічно шкідливих підприємств;

— мати комплексний план очищення порту й акваторії від різних покидьків, що забруднюють навколишнє середовище.

лист до редакції

Хто знайде кошти?

У головного бухгалтера нашого університету М. А. Перекітного, як відомо, не випросяш п'яти карбованців на придбання якогось потрібного товару за готівку. Немає в нього грошей і на обладнання протипожежної сигналізації в будинку наукової бібліотеки. Посилається він також на фінансові труднощі й тоді, коли заходить мова про його підпис на замовленні робіт у навчаль-

но-експериментальних майстернях.

Та коли М. А. Перекітному заманулося поїхати до Фінляндії в квітні цього року, 50 тисяч карбованців на організацію хорового товариства (до його складу головний бухгалтер ввів і себе) знайшлося. Звідки?

Ю. ЛЕЛИЦЯ,
заступник директора наукової бібліотеки ОДУ з господарської роботи.

НАШ КОМЕНТАР. Читачі, мабуть, звернуть увагу на деякі неточності в листі тов. Лелиці. Зокрема, хором товариством він називає хорову капелу ОДУ, яка, за даними студлубу, має нібито їхати на гастролі до Фінляндії 23 лютого. Оскільки строки таких гастролей визначає не університет, то зміни тут цілком можливі. Отже, може бути й інакше, як твердить тов. Лелиця.

Редакція з приводу витрат на капелу звернулася по роз'ясненню до заступника головного бухгалтера Ганни Порфирівни Жигаліної. Вона, по-перше, висловила подив щодо 50 тисяч карбованців, що їх назвав у листі до редакції тов. Лелиця, по-друге, оперуючи документами, розповіла:

— Університет, справді, оплатив транспортні витрати 17903 карбованців. Частина цих витрат вже відшкодовано: 800 карбованців дав профком студентів, 1100 — консервний завод. П'ять тисяч карбованців має незабаром надійти від обкому профспілки і дві тисячі двісті — від профкому працівників університету.

Та Бог з ними, з цими витратами: містечко потребує жертв. Нас у повідомленні автора наведеного вище листа занепокоїло інше. Зокрема, те, що немає коштів на обладнання протипожежної сигналізації в будинку наукової бібліотеки. Тут теж мусимо вдатися до уточнення: сигналізація є, але

НАМ ВІДПОВІДАЮТЬ

З кафе «Іверія» домовились...

26 січня ц. р. у газеті опубліковано статтю «Четвертий льодовиковий період», у якій, зокрема, йшлося про організацію громадського харчування в університеті.

Як зазначено в статті, на вересневому (1989 року) засіданні ради ректорів ухвалено рішення про зміни в режимі навчального процесу для нормалізації харчування студентів і викладачів: рекомендувалося передбачити в розкладі занять велику перерву на 25—30 хвилин, щоб усі встигли поспізнати.

В університеті це рішення зосталося нереалізованим, бо тут, пояснили в учбовій частині, заняття йдуть у дві зміни. Та все ж я вважаю за потрібне винести питання на розгляд ректорату.

Щодо створення кооперативу громадського харчування при університеті, тут поки що нічого певного нема. Одеський відділок Фонду соціальної допомоги імені доктора Гааза запропонував створити спільне підприємство громадського харчування в студентському містечку. Розмову з представником Фонду мав пролектор з АГР А. В. Нечаєв, але конкретних пропозицій поки що нема. Наша умова — поліпшення якості харчування і культури обслуговування без підвищення цін, за третього націнкового категорією для студентських їдалень.

Спільним рішенням ректорату, парткому й профкому університету в гуртожитку № 9 організовано кооперативне кафе «Іверія». Згідно з договором воно має обслуговувати студентів за 3-ю націнковою категорією за окремим меню.

Від РЕДАКЦІЇ. Оперативність відповіді адміністративно-господарської частини на критику з приводу незадовільної організації харчування в університеті, звичайно, викликає почуття вдячності. Однак викликає й подив. Зокрема, той факт, що свою відповідь АГЧ обмежила тільки визначенням недоліків у роботі кафе «Іверія». А що діяти з незадовільним обслуговуванням, взятим асортиментом та низькою якістю страв по інших буфетах і їдальнях? Як побутися і в них такого ганебного явища, як недодавання студентам здачі? Що зроблено чи є намір зробити для винорінення інших (і при тому багатьох!) недоліків?

Редакція сподівається дістати відповіді й на ці питання. Не відмовилася б також і від роздумів учбової частини на тему доцільності й можливості введення великої перерви.

тільки в книгосховищі, а саму будівлю бібліотеки — читальні зали й інші приміщення — не охоплює.

Такий стан, звичайно, не може не турбувати. Тож до бібліотеки вже не раз надходили попередження від пожежної інспекції та міліції (редакцію про це ставили до відома), але нічого з відповідальних осіб, як кажуть, пальцем не кивнув, щоб, нарешті, закінчити роботи, пов'язані з убезпеченням наукової бібліотеки від пожеж. Важко навіть розібратися, хто ж конкретно в нас так полюбляє гратися з вогнем. Очевидно, висновки з чужих нещастя ми для себе робити ще не навчилися.

І. МАЛЯРЧУК,
помічник проректора з АГР.

Противоречивые чувства испытываешь, читая «Исповедь» профессора Белявского И. Г. С одной стороны, действительно многие стороны нашей университетской жизни заслуживают серьезной критики. С другой стороны, способ, каким это делает Илья Григорьевич, вызывает возражения, ибо в статье преобладают эмоции и общие места в ущерб трезвому анализу и конкретным фактам. «Ты меня уважаешь? Нет? И я тебя не уважаю!» — такова формула новогоднего диалога между проф. И. Г. Белявским и... университетом, которую можно вывести из обширной статьи в «ЗНК» от 31.12.89 г. Эффект от этого новогоднего выступления должен усилиться редакционной преамбулой, с лозунговой лаконичностью призывающей повести широкую борьбу «с серостью и рутинной» в университете. Можно ли присоединиться к столь искреннему призыву? Однако, давайте проанализируем представленный материал и посмотрим, чем же недоволен проф. И. Г. Белявский.

Прежде всего — положением психологии в стране «развитого казарменного социализма». Оставим в стороне столь резкую оценку места психологии и итогов нашего общественного развития — родившись в год 10-летия Октября, Илья Григорьевич, надо полагать, не имеет никакого отношения ко всему, что происходило в стране и в его науке, и предпочитает право на взгляд «со стороны».

Илью Григорьевича «беспокоит ее (психологию — Д. Р.), состояние в нашем университете, вернее, условий, в которых она вынуждена существовать». Итак, Илья Григорьевич выделяет два компонента, определяющих лицо кафедры — «условия» и «состояние» — и концентрирует свое внимание на «условиях».

Экскурсия, которую мы совершаем с ним в лабораторию кафедры психологии, оставляет гнетущее впечатление. К сожалению, это беда всего университета, а не только кафедры психологии — наша материальная база не выдерживает никакой критики. Даже удивительно, что на той площадке и с тем оборудованием, которыми мы располагаем, наши ученые (естественники в первую очередь) выполняют столь значительный объем работ для народного хозяйства.

Проректору по АХЧ все-таки надо обратить внимание на кафедру психологии и не дожидаться, пока об этом напишет газета. Увидят ли когда-нибудь члены Ученого совета план ремонтных работ в университете? Будем надеяться, что приход в университет нового проректора (по перспективному развитию и капитальному строительству — ред.) изменит ситуацию в лучшую сторону.

К сожалению, значительно меньше внимания уделяет Илья Григорьевич «состоянию» кафедры. Илью Григорьевича пригласили в университет именно для поддержания на достойном уровне психологии, рассчитывая на энергию и предприимчивость «единственного в Одессе доктора наук», как неоднократно подчеркивал проф. Белявский. Кстати, надо сказать, история психологии в университете не ограничивается лишь далекими временами и теми именами, которые называет Илья Григорьевич в «Исповеди». Уверен, многим памятно не столь отдаленные годы, когда кафедре возглавлял проф. Элькин Д. Г. Лекции Давида Генриховича были очень популярны — и это в значительной степени определило место и престиж кафедры в университете. Широта кругозора, глубина проникновения в проблемы психологии, знание основных европейских языков, блестящие ораторские способности — все это создало Д. Г. Элькину громкую славу и снискало уважение не только в университете, но и далеко за его пределами.

Прошло время, ушли с кафедры по разным причинам ученые Давида Генриховича (совсем недавно рассталась с университетом вдумчивый и серьезный исследователь Т. М. Козина) — и ситуация потребовала укрепления кафедры. На Большом совете Илья Григорьевич провозгласил обширную программу раз-

вития психологии в университете. Это была теория. С практикой обстоит похуже. Развитие на кафедре оригинального научного направления, формирование коллектива единомышленников, активно ведущих научную работу и, как высшее признание, открытие специальности с отдельным на-

бором и заказами от организаций и предприятий на целевую подготовку специалистов — многие кафедры университета прошли такой путь. Но он не устраивает Илью Григорьевича — этот путь не устан розами, здесь приходится «выбивать», «выколачивать», «лупить» и т. п.

Такова реальность, она требует, как ни банально это звучит, кропотливой, ежедневной, часто неблагодарной работы, нелюбви к которой Илья Григорьевич не скрывает. По его мнению, этим «должны» заниматься «компетентные руководители», его же задача — чистая наука. Ну, а поскольку в университете таковых нет, то и влачит психология жалкое существование.

Наверное, никто не откажется оказаться в той идеальной ситуации, которую нарисовал проф. Белявский И. Г. Правда, она удивительно напоминает мечтания бессмертного Манилова, который тоже любил «...под тенью какого-нибудь вяза пофилософствовать о чем-нибудь, углубиться...». К сожалению, между идеальным и реальным пролегал «дистанция огромного размера», и особенно хорошо должны понимать это профессионалы-психологи.

Не в одних руководителях университета (хотя и в них тоже, конечно) дело, тем более, что почти все они понимают, «что без хорошей психологии университету больше нельзя». Большие научные коллективы, возникшие на геолого-географическом, биологическом, физическом, филологическом — да практически на всех факультетах университета! — выросли не в теплой обстановке, хотя многие из них не имели (и не имеют сегодня) даже тех условий, в которых функционирует кафедра психологии. Если бы проф. Белявский И. Г. взял на себя труд пройтись, скажем, по механико-математическому факультету, то он обнаружил бы, что кафедры ютятся в небольших комнатах, а кабинетов у заведующих практически нет. Не менее тяжелая ситуация в ряде подразделений физического факультета.

Выход из такого положения один — нужен новый корпус новые площадки. Но об этом надо вести отдельный разговор, а пока посмотрим, что же еще мешает развивать психологию в университете.

Возьмем такой показатель, как загруженность преподавателей. Ни один заведующий кафедрой в университете не имеет такой малой учебной нагрузки, как проф. Белявский И. Г. — 456 час. И это в то время, когда у многих заведующих нагрузка составляет 700, 800 и даже до 900 часов! Да и кафедральная нагрузка в целом, хотя и выглядит на первый взгляд солидной, при ближайшем рассмотрении не выдерживает никакого сравнения с положением на подавляющем числе кафедр университета.

Действительно, из 5827 час. общей нагрузки 2918 час. (I) приходится на педпрактику. Преподаватели университета хорошо представляют, как соотносятся между собой, скажем, 50 час. спецкурса и 50 час. педпрактики.

Сам проф. Белявский И. Г., имея наименьшую лекционную нагрузку по сравнению со своими подчиненными, практически всю ее выполняет в 1-м семестре; во 2-м семестре он оставляет себе руководство двумя аспирантами (100 час) и кафедрой (еще 20 час.). Стоит ли удивляться, что в таких условиях кафедральные помещения большую часть времени пустуют. Так «добивают» кафедру психологии в университете...

профессионалы высокой пробы, для которых интеллигентность неотрывна от ее проявления в производственной деятельности и человеческом общении).

Но вернемся к проблемам управления. Они заслуживают в университете более квалифицированного, чем в «Исповеди», обсуждения. Выразим надежду, что газета уйдет от дилетантского уровня и наивного представления о том, что «если четко заработает целесообразная управленческая система», то «исчезнет необходимость что-то подсчитывать, измерять, контролировать». Разговор должен вестись более профессионально.

С нынешнего учебного года в университете создана новая кафедра — административного права и управления, которая может стать штабом принятия стратегических управленческих решений. Зав. кафедрой проф. Васильев А. С. с неболь-

и финансы, и наверняка появятся новые площадки. Работа, правда, перестанет быть чисто академической, приобретет четкую практическую направленность на решение проблем исправительно-трудовых заведений, но тем большая польза будет принесена обществу.

Да и в ОГУ есть дела, ждущие участия кафедры психологии. Сколько лет мы критикуем анкету «Преподаватель глазами студента», а предложить лучшего ничего не можем. Между тем, вы, Илья Григорьевич, оказывается, располагаете арсеналом психологических методик, которые с большой достоверностью могут определить интеллектуальные и творческие возможности человека — преподавателя, администратора, студента.

Сегодня при университете создан лицей — а проблема отбора в него решается по старинке. Так почему бы не применить и там, и здесь научные методы вашей кафедры? И тогда в практической работе вы сможете убедиться, что никакого «злостно-пренебрежительного отношения» к психологии в ОГУ не существует.

В заключение — о редакционном «прологе» По-видимому редакция считает, что как только произнесутся модные названия типа «социальная психология» или «психология математика», ректор должен немедленно издать приказ и обязать кафедры и факультеты перекроить свои учебные планы в пользу новых курсов. Представляет ли редакция механизм этого процесса? За счет каких дисциплин выделит часы для новых курсов? Практика до последнего времени была однозначной: «за счет дисциплин специализации». На остальные предметы было наложено «табу». Так и получалось, что при всех нововведениях страдала прежде всего профессиональная подготовка.

О чем умолчал университетский психолог?

Серьезные упреки адресуется Илья Григорьевич в сторону администрации университета. О, тут есть где развернуться! Можно бы привести факты, проанализировать их, предложить свою модель управления. Удивительные истории можно было бы рассказать, например, о бухгалтерии. Ну, скажем, как главный бухгалтер позволяет себе не выдвигать вовремя зарплату; не составлять ежемесячных финансовых бюллетеней, обрекая руководство на работу вслепую; грубить посетителям, не взирая на лица, и т. п. Можно было бы поведать и странную историю, достойную пера Булгакова, о таинственном исчезновении из канцелярии приказа с выговором главному бухгалтеру. Николай Андреевич был последним, кто держал его в руках... Рукописи не горят, как известно, а приказы?!

Или можно было бы обратиться взглядом на отдел кадров с неуловимым начальником во главе, бодро рапортующим по любому поводу «будет сделано!», почему-то всегда в будущем времени. Или... Впрочем, достаточно перечислений, посмотрим, в чем конкретно состоит критика Ильи Григорьевича? В каких-то глухих намеках на «возможность (административной — Д. Р.) снимать свои маленькие, но постоянные пенки (?) с педпрактики, других тенистых (!!) уголков учебного процесса, создавать информационный шумок, определенный «имидж» вокруг той или иной кафедры». Психолог-профессионал, Илья Григорьевич использует намеки, полтона, умолчания, зная, что такой прием зачастую более действен, чем прямые разоблачения. Главное — бросить тень. На кого? А на тех, из административно-командного аппарата. Никто конкретно не назван, но шума — много. В этом, по-видимому, заключается интеллигентность, за которую так ратует Илья Григорьевич...

(Кстати, об интеллигентности. По мысли Ильи Григорьевича, «университет должен прежде всего готовить кадры интеллигентности, а уж потом — физиков, химиков и прочих преподавателей». Уважаемый Илья Григорьевич, трудно принять ваше пренебрежительное отношение к этим «прочим преподавателям», которое звучит в приведенной фразе. В университетском понимании и физики, и химики, и филологи — это интеллигентно-преподаватели (или преподаватели-интеллигенты, если угодно,

шой группой единомышленников в настоящее время занимается разработкой нового Устава университета, в котором хочет воплотить самые прогрессивные управленческие идеи.

При всей поддержке администрации Анатолий Семенович с горечью констатирует безразличие университетских интеллектуалов к этому важному документу...

Весьма своеобразны взгляды Ильи Григорьевича на пути достижения успеха в ОГУ: «Добиться успеха может только лишь тот, кто чувствует себя в коридорах власти, как рыба в воде, кто знает все выходы и входы в служебных кабинетах». Не менее оригинален еще один рецепт: «...при виде царственно шествующей «кавалерственной дамы» нужно сделать печальные глаза, губы бантиком и шаркнуть ножкой...». Даже неловко комментировать такие «пассажи»...

Вопросы, подсканные жизнью

(Окончание.)

Начало на 3-й стр.]

не считается: ни правительство, ни народ. Мы привыкли уважать только силу, но не право. А пора бы уже устать от драк, погасить «горячие» точки. Для этого надо всего лишь устранить исторически сложившееся небрежение к закону, создать новые законы, принять их, воплотить руководителей всех рангов в духе уважения к закону, а равно — весь народ. Потому что демократия — это и есть уважение народом своего законодательства.

Говоря о кризисе в международных отношениях, И. П. Зелинский подчеркнул следующую мысль. Сегодня любой, самый хилый конструктивизм в этом вопросе лучше любого процесса, несущего в себе элементы деструкции, разъединения. Спокойствие, разум, конструктивизм — вот что сегодня

всем нам крайне необходимо.

Один из слушателей задал вопрос о многотысячном митинге в столице накануне февральского (1990 года) Пленума ЦК КПСС. К чести участников митинга (а их, согласно сообщением средств массовой информации, было 200 тысяч) обошлось без инцидентов.

Здесь, как в зеркале, отразились умонастроения в обществе — политическая эклектика. Можно было увидеть все, что угодно: от монархистов до анархистов. Тяжелое впечатление, продолжал И. П. Зелинский, оставил «гидасповский» митинг в Ленинграде. Часто митингующие не слышат и не слушают друг друга, да и не имеют сколько-нибудь цельной концепции. И еще раз повторюсь: стране нужны терпение, конструктивизм, трезвая оценка реалий дня сегодняшнего.

О. ГУБАРЬ,

Полноте, Илья Григорьевич, да туда ли вы смотрите? Не лучше ли выбрать более прямой и естественный путь к возрождению былых традиций кафедры? Этого можно достигнуть, прежде всего, практическими делами. Почему бы не изучить опыт Днепротетровского университета, где в этом году открыта новая специальность «Психология» с целевым распределением в МВД? Новая специальность — это решение всех проблем: и штаты новые будут выделены,

Вряд ли целесообразно продолжать такую политику, тем более командно-административными методами. Свое слово должен сказать Совет университета, если имеет в виду «Социальную психологию». Что же касается «Психологии математики», то проблемы вообще нет: мехмат-факультет ее поднял и в силах решить ее на факультетском совете без вмешательства извне.

Д. РИШЕЛЬВСКИЙ.

ПИШИТЬ НАМ:

270057, Одеса-Центр, вул. Петра Великого, 2, держуниверситет, редакция газеты «За наукові кадри».

ЗАХОДЬТЕ:

Одеса, вул. Радянської Армії, 24, 1-й поверх, кімната, 9.

ДЗВОНІТЬ:

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.

Тел. 23-84-13.